

**ОСОБЛИВОСТІ АДАПТОВАНОСТІ СТУДЕНТІВ
ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО УМОВ НАВЧАННЯ В ЗВО**

Проблема адаптованості студентів вищих навчальних закладів до умов навчання на даний час одна з досить важливих загальнотеоретичних проблем, що досліджуються на декількох рівнях: індивідуально-психологічному, соціально-психологічному та психофізіологічному і досі є традиційним предметом дискусій. Актуальність даної проблематики визначає завдання покращення процесу адаптації студентів до навчання. Також важливими завданнями є різнобічне психологічне дослідження особистості першокурсників та вплив гендерних розбіжностей на адаптованість до нового способу життя і діяльності, визначення психолого-педагогічних умов оптимізації даного процесу, дослідження психологічних особливостей психічних станів, які виникають на початку навчання.

Професійне становлення студентів та їх успіхи у навчанні залежать від часу, який витрачається на процес адаптації. Специфіка процесу адаптації у вищих навчальних закладах характеризується розбіжностями в методах навчання і його організації в середній і вищій школах, що провокує виникнення своєрідного негативного ефекту, який має назву в педагогіці дидактичного бар'єру між викладачем і студентом. Нові дидактичні умови багато в чому знецінюють придбані в школі вміння засвоювати матеріал. Першокурсникам бракує різних навичок та вмінь, які необхідні у вищому навчальному закладі для успішного засвоєння програми. Проходить досить багато часу, перш ніж студент пристосовується до вимог навчання у вищій школі. Багатьом це дається дуже великою ціною. Через це досить часто виникають істотні відмінності в діяльності, особливо в її результатах, при навчанні однієї і тієї ж людини у школі та вищому навчальному закладі. Окрім того, велика різниця між середньою і вищою школою, своєрідність методики і організації учбового процесу у вищому навчальному закладі, великий об'єм інформації, відсутність навичок самостійної роботи є наслідком виникнення великої емоційної напруги, що призводить до розчарування у виборі майбутньої професії.

У першокурсників кардинально змінюється спосіб життя, значно збільшуються учбові навантаження, режим навчання, формується новий колектив і нові міжособистісні стосунки. Всі ці чинники, враховуючи гендерні особливості студентів, визначатимуть характер психологічної адаптованості до умов вибраного напрямку професійного навчання у вищому навчальному закладі, а також його ефективність. Показники адаптації до учбової діяльності відображатимуть ціну цієї діяльності для кожного індивіда, функціональні витрати організму, його резервні можливості. Отже своєчасна оцінка показників адаптованості студентів стає найбільш значимою при організації навчання на першому курсі вищої школи, оскільки на більш пізніх етапах навчання усунути порушення механізмів адаптації складніше, а інколи це стає неможливим.

Повноцінний особистісний розвиток студента і його активність в здобуванні освіти багато в чому залежить і від того, чи успішна буде його адаптація до нового соціального середовища – студентської спільноти. Різні ускладнення періоду адаптації збільшують нервово-психічні навантаження, підривають здоров'я, знижують потенціал розвитку особистості, гальмують формування професійних здібностей.

